

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl ve veřejném zasedání konaném dne 9. června 2025 v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Věry Kloudové soudců Mgr. Evy Habánové a JUDr. Romana Dobeše v trestní věci

o odvolání poškozené České republiky zastoupené Finančním úřadem pro Ústecký kraj, se sídlem Ústí nad Labem, Velká Hradební 61, územním pracovištěm Litoměřice, proti rozsudku Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 14. října 2024, č. j. 4 T 134/2024-430,

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 trestního řádu se v napadeném rozsudku **zrušuje** výrok o náhradě škody a podle § 259 odst. 3 trestního řádu se znovu **rozhoduje** tak, že podle § 228 odst. 1 trestního řádu je obžalovaný **povinen** zaplatit na náhradě majetkové škody poškozené České republice zastoupené Finančním úřadem pro Ústecký kraj, se sídlem Ústí nad Labem, Velká Hradební 61, územním pracovištěm Litoměřice, částku **ve výši 898 218 Kč**.

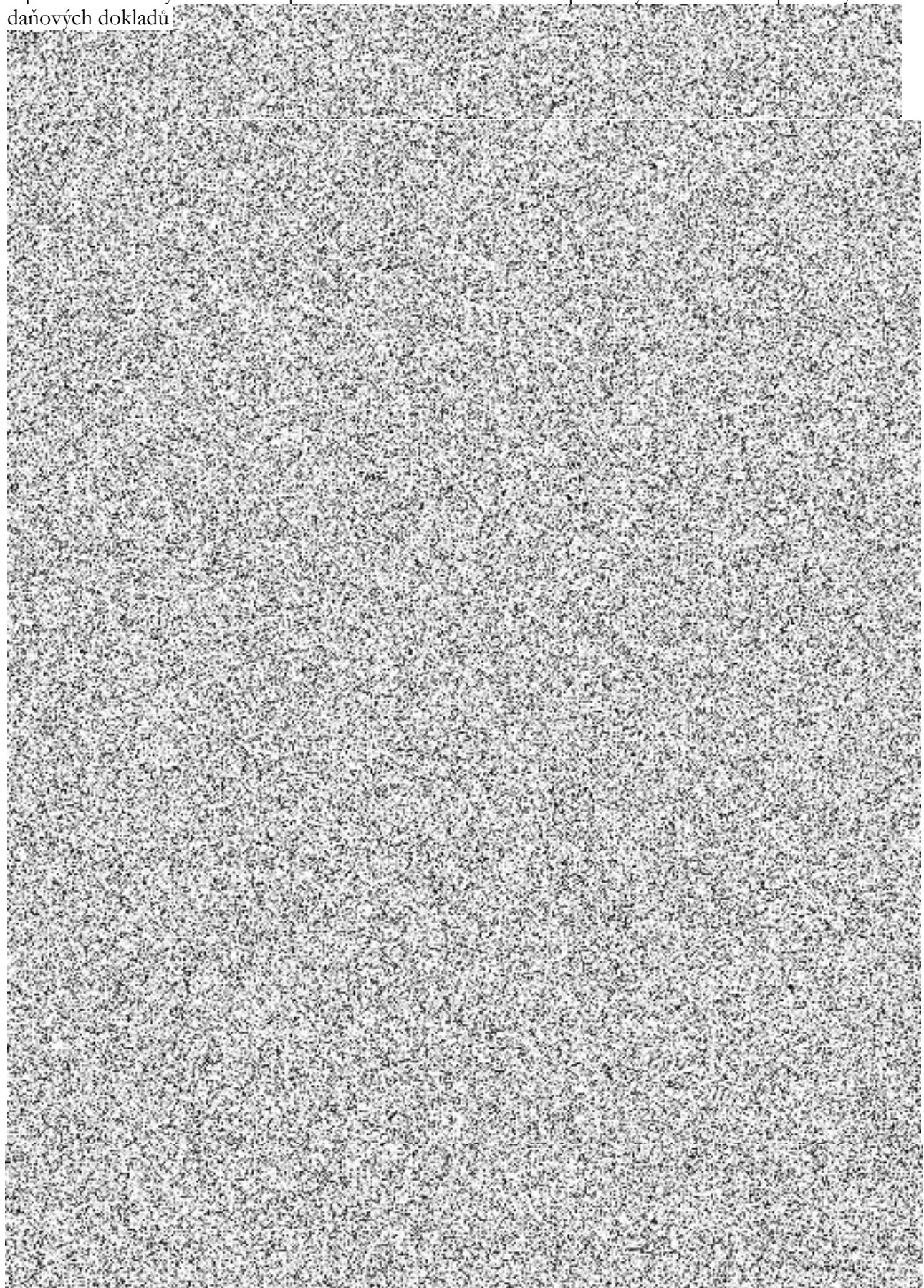
Odůvodnění:

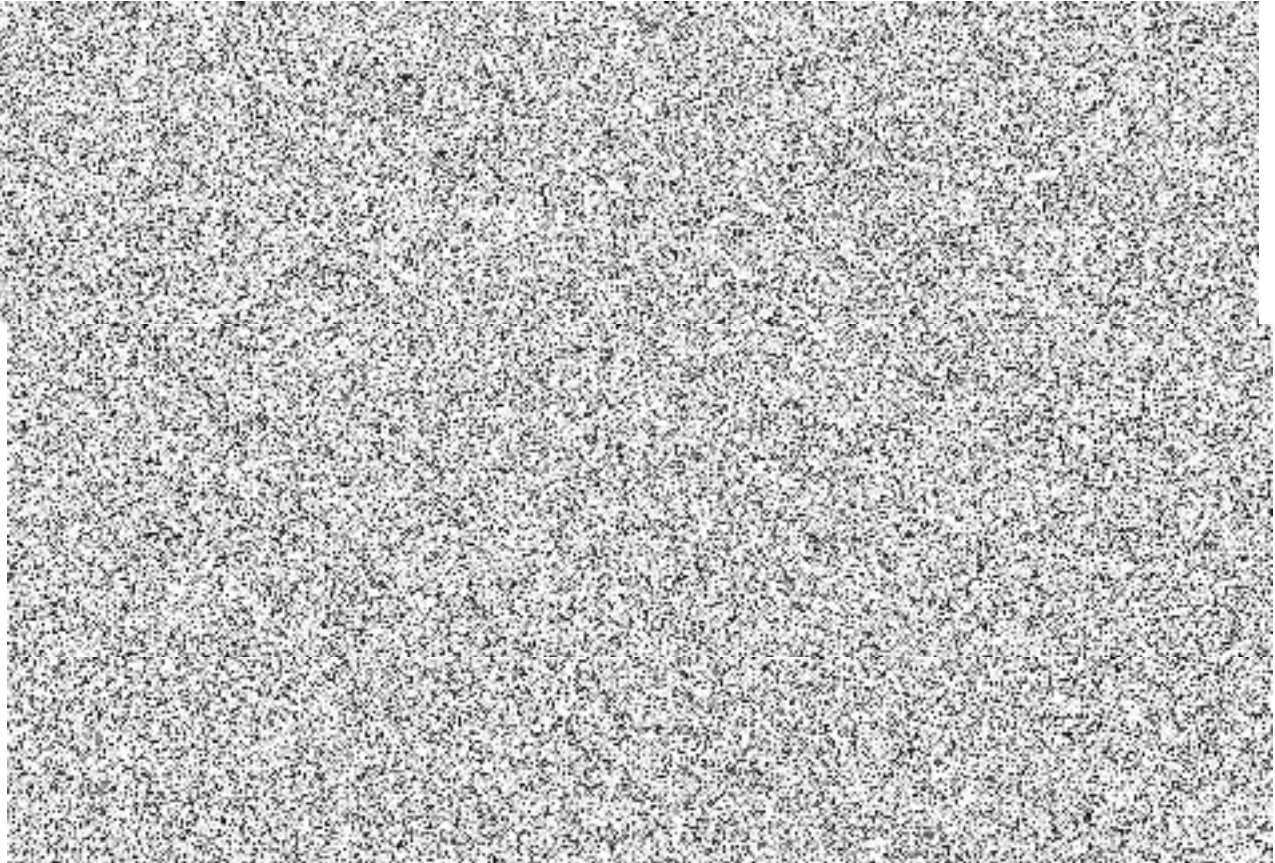
1. Napadeným rozsudkem Okresního soudu v Litoměřicích byla podle § 314r odst. 4 trestního řádu schválena dohoda o vině a trestu uzavřená v Litoměřicích dne 4. 7. 2024 mezi státní zástupkyní Mgr. Martinou Smutnou a

s cílem snížit daňovou povinnost na dani z přidané hodnoty v podaných daňových přiznáních

Shodu s prvopisem potvrzuje Gabriela Šířová.

v rozporu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, neoprávněně nárokovali odpočet daně z přidané hodnoty z fiktivních plnění bez reálné ekonomické podstaty na základě nepravdivých daňových dokladů

ačkoliv si byli vědomi toho, že zdanitelná plnění deklarovaná na těchto daňových dokladech se mezi uvedenými subjekty nikdy neuskutečnila a v příslušných daňových přiznáních a kontrolních hlášeních společnosti uplatnili nárok na odpočet daně z přidané hodnoty na vstupu neoprávněně, a svým jednáním tak způsobili České republice zastoupené Finančním úřadem pro Ústecký kraj, územní pracoviště v Litoměřicích škodu v celkové výši 898 218 Kč.

2. Tím obviněný spáchal pomoc ke zločinu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 24 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku k § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákoníku a byl odsouzen podle § 240 odst. 2 trestního zákoníku a § 67 odst. 1 a § 68 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku k peněžitému trestu ve výměře 100 denních sazeb po 4 000 Kč, tedy 400 000 Kč (čtyři sta tisíc korun českých). Podle § 229 odst. 1 trestního řádu byl poškozený Finanční úřad pro Ústecký kraj, Velká Hradební 61, Ústí nad Labem – územní pracoviště Litoměřice odkázán se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.
3. Proti tomuto rozsudku podala poškozená v zákonné lhůtě písemně odvolání zaměřené výhradně do výroku o náhradě škody, které odůvodnila (*zkráceně*) tím, že s důvody, pro které byla se svým nárokem na náhradu škody odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních, nesouhlasí, a odkázala na usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3339/23 ze dne 15. 5. 2024, podle něhož způsobil-li odsouzený svou trestnou činností škodu, nebrání žádný ústavní princip jeho majetkové odpovědnosti za její náhradu. Odpovědnost jiných subjektů je irelevantní. Otázka, zda k uplatnění pachatelovy majetkové odpovědnosti dojde v daňovém, trestním, občanskoprávním či jiném druhu řízení je rovněž z ústavněprávního hlediska nepodstatná. Ústavní pořádek nebrání vytvořit "přísný" systém, který zamezí zneužívání soukromoprávních vztahů mezi organizovanými pachateli, snažící se skrýt své obohacení za řetězec pravidel fungování obchodních korporací. Je rovněž ústavně přípustné, aby tíha řešení případných tvrdostí rozhodnutí o takové sdílené odpovědnosti dopadala primárně na tyto pachatele a nikoliv poškozené. Ústavní soud zdůraznil, že snahu ustálené judikatury zamezit majetkové nepostižitelnosti pachatelů daňové trestné činnosti považuje za legitimní (usnesení ze dne 7. 12. 2021, sp. zn. I. ÚS 2826/21) a kompetenčně dostatečně podloženou samotnými předpisy trestního práva (zejména § 43 a § 228 trestního řádu) a obecně

uznávanými zásadami odpovědnosti za úmyslně způsobenou škodu. Obviněný odpovídá za škodu z titulu obecné odpovědnosti za škodu, která je upravena v § 2909 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Podle § 2910 občanského zákoníku povinnost k náhradě vznikne i škůdci, který zasáhne do jiného práva poškozeného zaviněným porušením zákonné povinnosti stanovené na ochranu takového práva. Ochrannou normou jsou v daném případě trestní předpisy. Škoda vzniklá spácháním trestného činu je přímým důsledkem protiprávního jednání obviněného naplňujícího skutkovou podstatu trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby. Zkrácením daně z přidané hodnoty přitom poškozená prokazatelně utrpěla škodu ve výši vyčíslené v dohodě o vině a trestu, tedy ve výši 898 218 Kč. Ustanovení § 2910 občanského zákoníku se tak vztahuje na protiprávní jednání obviněného. Jestliže byl v trestním řízení řádně a včas uplatněn nárok na náhradu škody (§ 43 odst. 3 trestního řádu, § 206 odst. 2 trestního řádu), je soud podle § 121 písm. a) trestního řádu povinen, má-li dostatečné podklady, současně s výrokem o vině rozhodnout o povinnosti obžalovaného k náhradě způsobené škody. Ustanovení § 228 odst. 1 věta za středníkem trestního řádu zavazuje soud, aby vždy uložil obžalovanému povinnost k náhradě škody, jestliže je škoda a její výše součástí popisu skutku uvedeného ve výroku rozsudku, jímž se obžalovaný uznává vinným, nebyla-li škoda v této výši dosud uhrazena. Obviněný způsobenou škodu nijak nerozporoval ani netvrdil, že zkrácenou daň uhradil daňový subjekt nebo některý z hlavních pachatelů. Podle poslední judikatury soudních autorit není nezákonným ani souběh výroků o povinnosti nahradit škodu v různých řízeních podle různých procesních předpisů. Jediným omezujícím kritériem je, že poškozený je oprávněn inkasovat náhradu škody pouze do výše škody způsobené, lhostejno z jakého přiznaného titulu. K tomu Ústavní soud ČR v již zmiňovaném usnesení III. ÚS 3339/23 dále uvedl, že pokud by se objevil názor, že podíl obviněného na trestné činnosti neodpovídá uložené povinnosti, potom je pouze na obviněném, aby se domáhal spravedlivějšího rozdělení odpovědnosti vůči ostatním pachatelům s tím, že tíha řešení případných tvrdostí rozhodnutí o takové sdílené odpovědnosti má dopadat primárně na tyto pachatele, a nikoliv poškozené. Napadený rozsudek je tak se současnou judikaturou v rozporu. Skutečnost, že hlavní pachatelé trestného činu pravděpodobně profitovali z trestné činnosti více než z ní profitoval obviněný, nemůže být důvodem k nepřiznání náhrady škody v trestním řízení. Pokud obviněný spolupracuje s orgány činnými v trestním řízení a napomůže k odkrytí trestné činnosti, čímž usnadní činnost orgánů činných v trestním řízení, nemůže tato okolnost negativně dopadnout na práva poškozeného, kterému z tohoto důvodu není přiznána v trestním řízení náhrada škody. Z dlužné částky nebylo dosud nic uhrazeno. Daňový subjekt byl správcem daně vymáhán, avšak z důvodu neexistence exekvovatelného majetku bezúspěšně. Závěrem navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výroku o náhradě škody zrušil a sám rozhodl tak, že obviněný je podle § 228 odst. 1 trestního řádu povinen zaplatit jí na náhradě majetkové škody částku ve výši 898 218 Kč.

4. Obviněný se prostřednictvím svého obhájce k podanému odvolání písemně vyjádřil. Uvedl (*zkráceně*), že poškozenou použitá judikatura na daný případ nedopadá. Napadeným rozsudkem byla schválena dohoda o vině a trestu, kterou uzavřela státní zástupkyně s obviněným a která obsahuje všechny zákonné náležitosti, včetně rozhodnutí o nároku poškozeného. Státní zástupkyně v souladu se § 175b odst. 1 trestního řádu upozornila na fakt, že v době uzavření dohody o vině a trestu neexistovala žádná dohoda mezi obviněným a poškozenou ve vztahu k jí nárokové majetkové škodě. I přesto je výše způsobené škody obsahem textu dohody o vině a trestu, a to především z toho důvodu, že její vyčíslení je předpokladem pro správné stanovení trestní sazby. V rozsudku uvedená výše škody tak zásadně není podkladem pro rozhodnutí o nároku poškozené. Odkázal přitom na nález Ústavního soudu ze dne 9. 5. 2023, sp. zn. III. ÚS 1420/22, dle kterého „byl-li skutek v dohodě popsán tak, aby nemohl být zaměněn s jiným a aby bylo odůvodněno použití určité trestní sazby, tedy i nutně s vyčíslením výše škody, sloužil tento údaj výhradně ke sjednání dohody, a založit na tomto popisu závěr o skutkovém stavu věci by bylo v rozporu s § 2 odst. 5 trestního řádu. Souhlasný projev vůle stěžovatelů s popisem skutku proto nelze bez dalšího vykládat současně jako deklaráci, že uvedenou škodu způsobili, neboť v daném případě neexistoval

jiný způsob, jak by bylo možné sjednání dohody dosáhnout.“ Aby byla najisto postavena skutečná výše škody, kterou měl svým jednáním způsobit, musel by k tomu soud prvního stupně provést odpovídající dokazování, což by podstatně protáhlo trestní řízení. Provádění dokazování by pak jistě bylo v rozporu se samotným účelem sjednání dohody o vině a trestu, a tedy s urychlením trestního řízení a skončení věci pravomocným rozhodnutím. Za této situace soud prvního stupně správně odkázal poškozenou podle § 229 odst. 1 trestního řádu na řízení ve věcech občanskoprávních. Nadto řízení proti osobám, které jsou v dané věci trestně stíhány jako pachatelé předmětného trestného činu, stále pokračuje, dokazování ukončeno nebylo, a nebylo tedy ukončeno ani dokazování k výši zkrácené daně, potažmo škody. Aktuálně tedy nelze o nároku poškozené rozhodnout jinak než odkazem na řízení občanskoprávní. Poškozená nebyla rozhodnutím soudu prvního stupně na svých právech co do nároku na náhradu majetkové újmy nijak zkrácena, když jí nic nebrání zahájit proti němu občanskoprávní řízení a svého nároku se v něm pokusit domoci. Její tvrzení, že z trestného činu profitoval, byť pravděpodobně méně než hlavní pachatelé, se nezakládá na pravdě a ani na obsahu trestního spisu. Závěrem navrhl, aby odvolací soud odvolání poškozené jako nedůvodné zamítl.

5. Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání podle § 254 odst. 1 trestního řádu zákonnost a odůvodněnost napadeného rozsudku ve výroku o náhradě škody, a to z hlediska námitek, které byly poškozenou uplatněny, přezkoumal i správnost postupu řízení napadenému rozsudku předcházejícího a dospěl k závěru, že podanému odvolání je nutno přiznat důvodnost.
6. V řízení, které předcházelo vyhlášení napadeného rozsudku, nedošlo k porušení ustanovení trestního řádu, řízení netrpí vadami či nedostatky, které by měly či mohly mít vliv na věcnou správnost rozsudku v napadeném výroku o náhradě škody, ostatně ani poškozená ve svém odvolání žádné procesní námítky neuplatnila.
7. Předně je třeba uvést, že podle § 43 odst. 3 trestního řádu poškozený, který má podle zákona proti obžalovanému nárok na náhradu škody, jež mu byla trestným činem způsobena, je oprávněn také navrhnout, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit tuto škodu. Z návrhu musí být patrné, z jakých důvodů a v jaké výši se nárok na náhradu škody uplatňuje. Podle § 175a odst. 2 trestního řádu může poškozený uplatnit nárok na náhradu škody nejpozději při prvním jednání o dohodě o vině a trestu.
8. V projednávané věci se poškozená k trestnímu řízení vůči [redacted] připojila písemným podáním ze dne 20. 6. 2024 s částkou ve výši 898 218 Kč.
9. Jednání o dohodě o vině a trestu mezi státní zástupkyní Okresního státního zastupitelství v Litoměřicích a obviněným proběhlo dne 4. 7. 2024. Poškozená, které bylo doručeno vyznění o konání tohoto jednání, se k němu nedostavila. Obviněný podle § 175a odst. 3 trestního řádu prohlásil, že spáchal skutek, pro který je proti němu vedeno trestní stíhání a který je předmětem projednávané dohody o vině a trestu, a to tak, jak je popsán v usnesení o zahájení trestního stíhání. K náhradě škody požadované poškozenou se vyjádřil tím způsobem, že se necítí být povinen k její náhradě v plné výši, neboť svým jednáním vydělal 100 000 Kč až 150 000 Kč (což je v příkrém rozporu s jeho vyjádřením k odvolání poškozené, že není pravdou, že z trestného činu profitoval).
10. Mezi státní zástupkyní Okresního státního zastupitelství v Litoměřicích a obviněným byla dne 4. 7. 2024 sjednána dohoda o vině a trestu, jejíž součástí nebyla dohoda o náhradě škody mezi obviněným a poškozenou. Dne 22. 8. 2024 podala státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Litoměřicích Okresnímu soudu v Litoměřicích návrh na schválení dohody o vině a trestu, přičemž podle § 175b odst. 1 trestního řádu upozornila, že nedošlo k dohodě mezi obviněným a poškozenou o náhradě škody, s níž se poškozená k trestnímu řízení proti obviněnému připojila s částkou ve výši 898 218 Kč. Podáním doručeným soudu prvního stupně dne 11. 10. 2024 poškozená svůj návrh na náhradu majetkové škody doplnila. Uvedla, že správce daně na základě provedené daňové kontroly [redacted] zjistil, že tento uplatnil nárok na odpočet daně z daňových dokladů [redacted] v celkové výši

898 218 Kč. Jelikož v rámci daňové kontroly nebyl nárok na odpočet daně prokázán, správce daně na základě výsledku provedené daňové kontroly vydal dodatečné platební výměry. Obviněný svým jednáním umožnil [redacted] čerpat nárok na odpočet daně z přidané hodnoty na základě jím vystavených daňových dokladů [redacted] ačkoliv se plnění uvedená v dokladech neuskutečnila. Seznam těchto daňových dokladů, které vystavil obviněný, je součástí dohody o vině a trestu a odpovídá daňovým dokladům, které správce daně zpochybnil v rámci daňové kontroly [redacted]. Celková hodnota neoprávněně nárokováné daně z přidané hodnoty činí 898 218 Kč. Poškozená vymáhala nedoplatky posledně uvedené právnické osoby opakovaně, avšak nezjistila žádný její exekvovatelný majetek. Správce daně vyčerpal všechny dostupné možnosti vymáhání, přičemž nedoplatek není možné vybrat a vymáhat na této společnosti z důvodu nedobytnosti. [redacted]

11. Okresní soud v Litoměřicích dohodu o vině a trestu uzavřenou dne 4. 7. 2024 mezi státní zástupkyní Okresního státního zastupitelství v Litoměřicích a obviněným ve veřejném zasedání konaném dne 14. 10. 2024 schválil a poškozenou podle § 229 odst. 1 trestního řádu odkázal s uplatněným nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že poškozená se připojila řádně a včas k trestnímu řízení se svým nárokem na náhradu škody a požadovala uhradit škodu ve výši 898 218 Kč, neboť obviněný svým jednáním umožnil daňovému subjektu čerpat nárok na odpočet daně z přidané hodnoty, přičemž poškozená jako správce daně vymáhala nedoplatky [redacted]

[redacted] Obviněný byl odsouzen jako pomocník a je zřejmé, že bez jeho pomoci by trestná činnost nebyla realizována. Hlavními pachateli jsou [redacted] kteří z trestné činnosti profitovali, a měli by se tak podílet na úhradě způsobené škody; obviněný přitom spolupracoval s orgány činnými v trestním řízení a pomohl trestnou činnost odkrýt.

12. Institut dohody o vině a trestu představuje postup v trestním řízení, kterým dochází k podstatnému zjednodušení trestního řízení, jeho zkrácení a zefektivnění, které je ovšem stejně jako v jeho standardní podobě ukončeno pravomocným rozhodnutím o vině a trestu obviněného. Jedná se o dohodnutý kompromis mezi obviněným a státním zástupcem, jehož obsahem je doznání obviněného, že spáchal skutek, který je mu dáván za vinu a který je předmětem sjednané dohody o vině a trestu, výměnou za dohodnutý mírnější trest. Podle § 175a odst. 6 písm. g) trestního řádu může být obsahem dohody mimo jiné i rozsah a způsob náhrady škody nebo nemajetkové újmy nebo vydání bezdůvodného obohacení, bylo-li dohodnuto. Rovněž při rozhodování o nároku na náhradu škody je soud vázán rozsahem dohody o vině a trestu, neboť dle § 314r odst. 4 trestního řádu výrok o náhradě škody soud uvede v souladu s dohodou o vině a trestu, pokud s ní poškozený souhlasí, nebo s dohodou o vině a trestu, v níž dohodnutý rozsah a způsob náhrady škody odpovídá řádně uplatněnému nároku poškozeného. Nedošlo-li však k dohodě o náhradě škody nebo nemajetkové újmy nebo o vydání bezdůvodného obohacení, neznamená to vždy, že o nich nemůže soud nad rámec dohody o vině a trestu rozhodnout. V takovém případě má dvě možnosti. Je-li skutkový stav spolehlivě prokázán opatřenými důkazy, postupuje podle § 228 trestního řádu (§ 314r odst. 4 věta druhá za středníkem), a nebrání-li tomu zákonná překážka, uloží obžalovanému vždy povinnost k náhradě škody, jestliže je výše škody součástí popisu skutku uvedeného ve výroku rozsudku, jímž se obžalovaný uznává vinným, a škoda v této výši nebyla dosud uhrazena (§ 228 odst. 1 trestního řádu). Není-li však skutkový stav spolehlivě prokázán opatřenými důkazy, resp. není-li pro vyslovení povinnosti k náhradě škody podklad nebo bylo-li by pro rozhodnutí o povinnosti k náhradě škody třeba provádět další dokazování, jež by podstatně protáhlo trestní

řízení, postupuje podle § 229 trestního řádu, tedy odkáže poškozeného na řízení ve věcech občanskoprávních, popřípadě na řízení před jiným příslušným orgánem. Stejně tak postupuje v případě zbytku nároku poškozeného, jestliže mu nárok z jakéhokoli důvodu přizná jen zčásti.

13. V nyní posuzované věci byla celková výše škody součástí popisu skutku ve sjednané dohodě (a následně i ve výroku napadeného rozsudku), přičemž byla jak v dohodě, tak ve výroku napadeného rozsudku podrobně specifikována uvedením konkrétního zdaňovacího období, jednotlivých faktur se specifikací částky ve výši základu daně a výše daně z přidané hodnoty, nárok na jejíž odpočet byl uplatněn [redacted]. Všechny faktury byly přitom vystaveny obviněným jakožto osobou fakticky ovládající [redacted].
14. K argumentaci obviněného nálezem Ústavního soudu ze dne 6. 12. 2022, sp. zn. III. ÚS 1420/22 je nutno uvést, že v tomto nálezu učinil Ústavní soud několik obecných závěrů, které dopadají i na tento případ. Odmítl právní názor, že souhlas obviněného s dohodou o vině a trestu byl dán rovněž k výši škody, která byla součástí skutkové věty, avšak v dané věci sloužila pouze k objektivizaci způsobeného následku v podobě vzniklé škody, kterou bylo nutné v popisu skutku vymezit za účelem subsumpcie pod zákonné znaky kvalifikované skutkové podstaty trestného činu, a na to navazující určení výše trestu. Obecný soud přitom pouze ze znění skutkové věty dovedl, že je skutkový stav ohledně výše škody spolehlivě prokázán, ačkoliv již z protokolu o jednání o dohodě vyplývalo, že stěžovatel dohodu sjednal a prohlášení, že si je vědom důsledků případného schválení uzavření dohody, učinil pouze ve vztahu k dohodě o vině a trestu, nikoliv ve vztahu k výši škody. Učinil tak totiž současně s prohlášením státní zástupkyně, že o uplatněných nárocích poškozených bude soud rozhodovat samostatně. S tímto vědomím a jen v tomto rozsahu tehdy učinil stěžovatel prohlášení, a naopak výši škody a uložení povinnosti k její náhradě v řízení o schválení dohody po celou dobu výslovně odmítal. Vyčíslenou výši škody označila za spornou i státní zástupkyně, nebylo ji možné dovést ani z podkladů shromážděných ve spisu a rozporovali ji rovněž poškození, a to dokonce tak, že některým škoda vůbec nevznikla. Proto tehdy Ústavní soud učinil závěr, že byl-li skutek v dohodě popsán tak, aby nemohl být zaměněn s jiným a aby bylo odůvodněno použití určité trestní sazby [šlo o § 209 odst. 5 písm. a) trestního zákoníku], tedy nutně i s vyčíslením výše škody, sloužil tento údaj výhradně ke sjednání dohody o vině a trestu. Založit pouze na tomto popisu závěr o skutkovém stavu věci však shledal v rozporu se zásadou vyjádřenou v § 2 odst. 5 trestního řádu. Jelikož nebyla splněna podmínka podle § 314r odst. 4 věty druhé za středníkem trestního řádu, tzn. skutkový stav nebyl spolehlivě prokázán opatřenými důkazy, nemohl být tehdy "aktivován" ani § 228 trestního řádu, který soudu jinak umožňuje o náhradě škody rozhodnout (je-li výše škody součástí popisu skutku ve výroku rozsudku).
15. V nyní posuzované věci tomu však bylo jinak. Ze spisového materiálu a z dohody o vině a trestu nevyplývalo, že by obviněný, jakkoliv proti vyčíslení celkové výše škody či proti podkladům, ze kterých byla vypočtena, brojil. Z protokolu o jednání o dohodě o vině a trestu po poučení státní zástupkyně výslovně prohlásil, že spáchal skutek, pro který je proti němu vedeno trestní stíhání a který je předmětem projednávané dohody o vině a trestu, a to tak, jak je popsán v usnesení o zahájení trestního stíhání, bez jakékoliv výhrady. K otázce poškozenou uplatněného nároku na náhradu majetkové škody ve výši 898 218 Kč se vyjádřil tím způsobem, že se necítí být povinen k náhradě škody v plné výši, neboť si svým jednáním vydělal 100 000 Kč až 150 000 Kč. Jinými slovy, lakonicky řečeno, obviněný vyjádřil přesvědčení, že spáchaná trestná činnost mu nevynesla zdaleka tolik, kolik činí výše škody, která byla poškozené způsobena jednáním, kterého se dopustil formou pomoci k trestnému činu hlavních pachatelů.
16. Za této situace není zřejmé, proč státní zástupkyně v tomto protokolu uvedla, že pokud se obviněný necítí být zavázán k náhradě škody, byla-li tato podle jeho slov způsobena jednáním hlavních pachatelů, nebyla za poškozenou dohoda sjednána, a proč nebylo ujednání týkající se náhrady škody zahrnuto již do dohody o vině a trestu. Zájem poškozeného je totiž důležitým kritériem při zvažování vhodnosti vyřízení věci formou dohody o vině a trestu (§ 175a odst. 5 trestního řádu), a přestože dohoda o náhradě škody není obligatorní podmínkou sjednání dohody

o vině a trestu, je státní zástupce povinen v procesu jejího sjednávání hájit oprávněné zájmy poškozeného a činit kroky k tomu, aby ujednání týkající se náhrady škody bylo součástí dohody s obviněným. V projednávané věci však státní zástupkyně zcela nekriticky a nedůvodně přejala názor obviněného, že by o náhradě škody mělo být rozhodnuto v řízení vedeném s původními spoluobviněnými (tedy hlavními pachateli).

17. Na poškozenou uplatněný nárok na náhradu škody pak rezignoval i soud prvního stupně, ačkoliv o něm mohl rozhodnout i nad rámec dohody o vině a trestu.

18. Samotný obsah dohody, tedy popis skutku a právní kvalifikace, musí vycházet ze zjištěného skutkového stavu věci na základě opatřených důkazů, včetně doznání obviněného. Ke sjednání dohody o vině a trestu tak nebude postačovat pouhé prohlášení obviněného, neopírá-li se zjištěný skutkový stav zároveň i o opatřené důkazy a dosavadní výsledky trestního řízení. Proto i dohoda tak, jak byla ujednána a později i schválena soudem prvního stupně v nyní posuzované věci, musela být odrazem zafixovaného skutkového stavu, který vycházel nejen z prohlášení obviněného, kterým byl popis skutku potvrzen a nerozporován, ale zejména z opatřených důkazů a výsledků dosavadního řízení. Dostačoval-li tedy takto zjištěný skutkový stav pro závěr, že se skutek stal, je trestným činem a spáchal jej obviněný, a následně i pro samotné rozhodnutí o jeho vině a trestu, mohl rovněž být obdobně bez rozsáhlého provádění týchž důkazů zjištěn skutkový stav i ve vztahu ke způsobené škodě. Není tedy zřejmé, proč takto zjištěný skutkový stav nepovažoval soud prvního stupně za dostačující pro přiznání náhrady škody. Nic mu totiž nebránilo vyhodnotit tytéž důkazy, které byly podkladem pro uzavření dohody o vině a trestu, i pro potřeby přiznání majetkové škody. Soud je oprávněn rozhodnout o náhradě škody tehdy, je-li skutkový stav spolehlivě prokázán opatřenými důkazy (§ 314r odst. 4 trestního řádu ve spojení s § 228 trestního řádu) a je-li výše škody součástí popisu skutku uvedeného ve výroku rozsudku, jímž se obviněný uznává vinným.

19. V projednávané věci byl nárok poškozené na náhradu nemajetkové újmy bez pochybností prokázán ve spisovém materiálu založenými fakturami [redacted] jako fiktivním dodavatelem plnění poskytnutého [redacted] ve spojení s přiznáními k dani z přidané hodnoty [redacted] a kontrolními hlášeními. Obviněný přitom výši uplatněného nároku poškozené na náhradu majetkové škody nijak nerozporoval. Uzavřením dohody o vině a trestu stvrdil, že jako osoba fakticky ovládající [redacted] vystavil jménem této společnosti fiktivní faktury ve vztahu ke [redacted] a to s cílem snížit daňovou povinnost posledně jmenované společnosti, přičemž tak činil po předchozí dohodě s [redacted].

Poškozenou požadovaný nárok na náhradu škody je dán prostým součtem daně z přidané hodnoty z jednotlivých vystavených faktur, výše daně z přidané hodnoty ze základu daně je pak výsledkem prostého aritmetického výpočtu. Důkazní situace byla tedy zcela přehledná a za takového stavu nebyl soud prvního stupně oprávněn rozhodnout o odkázání poškozené s jejím nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. Jím v odůvodnění napadeného rozsudku konstatovaná spolupráce obviněného s orgány činnými v trestním řízení a jeho pomoc trestnou činnost odkryt nemůže být důvodem pro nepřiznání nároku poškozené na náhradu škody ve vztahu k jeho osobě. Uvedený postoj obviněného v trestním řízení se odráží v uloženém trestu, rozhodně však nemůže negativně dopadat na poškozenou.

20. Přitom platí, že způsobil-li obviněný svou trestnou činností škodu, nebrání žádný ústavní princip jeho majetkové odpovědnosti za její náhradu. Odpovědnost jiných subjektů [redacted] je irelevantní.

Otázka, zda k uplatnění pachatelovy majetkové odpovědnosti dojde v daňovém, trestním, občanskoprávním či jiném druhu řízení je rovněž z ústavněprávního hlediska nepodstatná. Ústavní pořádek nebrání vytvořit přísný systém, který zamezí zneužívání soukromoprávních vztahů mezi organizovanými pachateli, snažící se skrýt své obohacení za řetězec pravidel fungování obchodních

korporací. Je rovněž ústavně přípustné, aby tíha řešení případných tvrdostí rozhodnutí o takové sdílené odpovědnosti dopadala primárně na tyto pachatele, a nikoliv poškozené. Ústavní soud zdůraznil, že snahu ustálené judikatury zamezit majetkové nepostižitelnosti pachatelů daňové trestné činnosti považuje za legitimní (usnesení ze dne 7. 12. 2021, sp. zn. I. ÚS 2826/21), kompetenčně dostatečně podloženou samotnými předpisy trestního práva (zejména § 43 trestního řádu a § 228 trestního řádu) a obecně uznávanými zásadami odpovědnosti za úmyslně způsobenou škodu.

21. Obviněný není v této věci plátcem ani poplatníkem daně, je osobou odlišnou od daňového subjektu, avšak osobou, která řídila veškerou činnost [redacted] a která úmyslně umožnila [redacted] neoprávněně nárokovat odpočet daně z přidané hodnoty. Odpovídá tak z titulu obecné odpovědnosti za škodu upravené v § 2909 an. občanského zákoníku.
22. Obviněný přitom netvrdil a neprokázal, že by zkrácená daň byla uhrazena. Přitom platí, že nezákonným není ani souběh výroků o povinnosti nahradit škodu v různých řízeních podle různých procesních předpisů. Platební výměr vystavený podle daňového řádu (ve vztahu [redacted]) tedy nebrání vydání rozhodnutí o náhradě škody v trestním či civilním řízení. Jediným omezujícím kritériem je, že poškozený je oprávněn inkasovat náhradu škody pouze do výše způsobené škody.
23. Soud prvního stupně měl tedy splněny veškeré podmínky pro přiznání poškozenou řádně a včas uplatněného nároku na náhradu škody v rámci adhezního řízení a bylo tak jeho povinností rozhodnout podle § 228 odst. 1 trestního řádu, tedy uložit obviněnému povinnost nahradit poškozené jí požadovanou majetkovou škodu.
24. Namítá-li obviněný, že jeho podíl na trestné činnosti uložené povinnosti neodpovídá, když z ní profitovali zejména hlavní pachatelé, je pouze na něm, aby se domáhal spravedlivějšího rozdělení odpovědnosti vůči ostatním pachatelům, s tím, že tíha řešení případných tvrdostí rozhodnutí o takové sdílené odpovědnosti má dopadat primárně na tyto pachatele, a nikoliv na poškozené (usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2024, sp. zn. III. ÚS 3339/23).
25. Jelikož výrok o odkázání poškozené s jejím nárokem na náhradu majetkové škody na řízení ve věcech občanskoprávních byl z vyložených důvodů shledán vadným, odvolací soud ho podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 trestního řádu v napadeném rozsudku zrušil a podle § 259 odst. 3 trestního řádu znovu rozhodl způsobem uvedeným ve výroku tohoto rozsudku.

Poučení o opravných prostředcích:

Proti tomuto rozhodnutí **není** řádný opravný prostředek přípustný.

Proti tomuto rozhodnutí **nelze** podat dovolání.

Ústí nad Labem 9. června 2025

Mgr. Věra Kloudová v. r.
předsedkyně senátu

Vypracovala soudkyně:
Mgr. Eva Habánová v. r.

Shodu s prvopisem potvrzuje Gabriela Šífová.